

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713211167
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8713211167.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., právne zastúpená Mgr. Miloš Čičmanec, advokát so sídlom Rastislavova 36, Poprad proti žalovaným: 1/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X, H., 2/ I. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. D. XX, H., 3/ K. F., nar. XX.X.XXXX, bytom L. XX, H., 4/ E. B., nar. X.X.XXXX, bytom M. XX, H., všetci zastúpení Mgr. Stanislav Fekete, Advokátska kancelária so sídlom Nám. sv. Egídia č. 29/69 Poprad, o vydanie bezdôvodného obohatenia s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 14C/25/2013-273 zo dňa 14.10.2021 takto

rozhodol:

Mení rozsudok prvoinštančného súdu v zamietavom výroku tak, že

- 1) žalovaná v 1. rade je povinná zaplatiť žalobkyni 432,57 eur s 8,25 % úrokom omeškania od 16.4.2014 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku;
- 2) žalovaná v 2. rade je povinná zaplatiť žalobkyni 72,47 eur s 8,25 % úrokom z omeškania od 16.4.2014 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku;
- 3) žalovaný v 3. rade je povinný zaplatiť žalobkyni 72,47 eur s 8,25 % úrokom z omeškania od 16.4.2014 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku;
- 4) žalovaná v 4. rade je povinná zaplatiť žalobkyni 72,47 eur s 8,25 % úrokom z omeškania od 16.4.2014 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti zamietaný výrok potvrdzuje.

Žalovaným v 1. až 4. rade spoločne a nerozdielne priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 85,71 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu zamietol. Priznal žalovaným v 1/ až 4/ rade náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobkyňa po pripustení zmien domáhala voči dedičom po neb. K. F., ktorý zomrel XX.X.XXXX, vydania bezdôvodného obohatenia spolu vo výške 9.095 eur, vrátane úrokov z omeškania a náhrady trov konania, pretože pôvodne žalovanému neb. K. F. za odpredaj spoluvlastníckeho podielu na jeho pozemkoch zaplatila sumu 9.095 eur, ktorú sumu jej po tom, čo bola vyhlásená zmluva za neplatnú v inom konaní, nevrátil.

Žalobkyňa tvrdila, že uvedenú finančnú čiastku zaplatila právnenému predchodcovi žalovaných, a to prostredníctvom jej manžela na Notárskom úrade JUDr. Igora Čabru, kde pri podpise zmluvy bola právnenému predchodcovi žalobcu uvedená suma vyplatená v hotovosti.

3. V poradí prvým rozsudkom pod č.k. 14C/25/2013-187 zo dňa 22.10.2018 súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovaných ako právnych nástupcov poručiť K. F. zaplatiť žalobkyni sumu 9.095 eur s úrokmi z omeškania, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozsudok prvoinštančného súdu bol napadnutý odvolaním žalovaných. Odvolací Krajský súd v Prešove prvoinštančný rozsudok uznesením pod č.k. 17Co/47/2020-242 zo dňa 29.4.2021 zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie so záväzným právnym názorom pre prvoinštančný súd.

4. O uplatnenom nároku žalobkyne prvoinštančný súd opätovne rozhodol napadnutým rozsudkom č.k. 14C/25/2013-273 zo dňa 14.10.2021.

Prvoinštančný súd tak rozhodol po tom, čo mal preukázané, že právny predchodca žalovaných neb. K. F. od žalobkyne neobdržal kúpnu cenu za pozemky vo výške 9.095 eur, aj keď zmluva o predaji spoluvlastníckeho podielu právneho predchodcu žalovaných je formulovaná tak, ako keby túto finančnú čiastku od žalobkyne obdržal.

Prvoinštančný súd vyhodnotil vykonané dôkazy a dospel k záveru, že o neplatnosti zmluvy bolo vedené samostatné konanie, pričom v rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C/128/2011-50 zo dňa 16.2.2012 v spojení s dopĺňacím rozsudkom bolo rozhodnuté, že kúpna zmluva, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Poprad pod V2044/1 je neplatná.

V tejto veci dôkazné bremeno má žalobkyňa a žalobkyňa je povinná preukázať, že k úhrade kúpnej ceny došlo. V prejednávanej veci k úhrade kúpnej ceny zo strany žalobkyne právnenému predchodcovi žalovaných nedošlo. Prvoinštančný súd nemal preukázané, že by žaloba bola dôvodná, preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

5. Proti tomuto rozsudku zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Namietala, že prvoinštančný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ďalej súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobkyňa poukázala na to, že mala imanentný záujem získať spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktorých bol právny predchodca žalovaných spoluvlastníkom. Žalobkyňa je vlastníčkou susediaceho pozemku k predmetným pozemkom, na ktorom na základe stavebného povolenia a dodatočného stavebného povolenia postavila stavbu a pre potreby jej užívania aj čističku odpadových vôd, avšak mala problémy s kolaudáciou. Spoluvlastníci sporných nehnuteľností jej spôsobovali problémy. Uviedla, že pána F. nijakým spôsobom nenútila vstúpiť do zmluvného vzťahu, s právnym predchodcom žalovaných aktívne komunikovala, opakovane sa stretli za účelom dojednania kúpnej ceny, pričom žalobkyňa mu bola ochotná ponúknuť akúkoľvek cenu za získanie jeho podielov. Dokonca aj vyššiu cenu, než bola dojednaná. Rozhovory s pánom F. vyústili do uzatvorenia kúpnej zmluvy na notárskom úrade JUDr. Igora Čabru, notára, za prítomnosti notára a manžela žalobkyne. Uvedené nikdy nebolo zo strany protistrany rozporované. Kúpna zmluva s právnym predchodcom žalovaných bola vyhotovená riadne, transparentne, so všetkými zákonom predpokladanými náležitosťami, bola uzatvorená pred zákonom ustanovenou osobou. Podľa kúpnej zmluvy, čl. IV., Kúpna cena a platobné podmienky, v kúpnej zmluve je jednoznačne, zrozumiteľne a určito uvedené, že kupujúci zaplatil predávajúcemu kúpnu cenu podľa bodu I., čl. III. tejto zmluvy za nehnuteľnosti v hotovosti, v dohodnutej výške, pri podpise tejto zmluvy. Podpisom tejto zmluvy predávajúci potvrdzuje uhradenie kúpnej ceny podľa čl. III. tejto zmluvy za nehnuteľnosti v hotovosti v dohodnutej výške kupujúcej. Namietala právnú istotu zmluvných strán, ak riadne uzatvorená, podpísaná zmluva s úradným osvedčeným podpisom predávajúceho k tomu splnomocnenou zákonnou osobou, sa považuje za nedostatočný dôkaz v konaní. Poukázala na to, že pán F. bol oboznámený s podmienkami predaja, prevzal od žalobkyne kúpnu cenu vo výške 9 095 Eur v hotovosti a kúpnu zmluvu podpísal v prítomnosti notára na notárskom úrade JUDr. Igora Čabru, ktorý jeho podpis na zmluve úradne osvedčil. Žalobkyňa aktuálne nemá ani kúpnu cenu, ktorú zaplatila, ani neužíva uvedené nehnuteľnosti, ktoré nakoniec do vlastníctva získal Ing. Rodák, ktorý má so žalobkyňou

dlhotrvajúce osobné spory. Žalovaný K. F., neb. obdržal kúpnu cenu dvakrát, od žalobkyne a následne aj od Ing. Rodáka.

Uviedol, že v prípade prevodu vlastníckeho práva správneho predchodcu žalovaných, pána F. na Ing. Rodáka, nikto nenamietal, či pán F. je svojprávny. Pán F. nikdy nebol pozbavený, resp. obmedzený v spôsobilosti konať, ani takéto konanie nebolo iniciované. Pán F. v neskorších rokoch dokonca bol spôsobilý udeliť splnomocnenie na zastupovanie právneho zástupcovi tak, ako v konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy. Preto pán F. bol spôsobilý následne previesť vlastníctvo k uvedeným pozemkom na Ing. Rodáka, splnomocniť svoju dcéru E. B. na uzatvorenie takejto kúpnej zmluvy v prospech manželov L.. Lekárska správa, ktorá vo vzťahu k spôsobilosti na právne úkony bola predložená žalovanými od E. E. je účelová s cieľom spochybníť spôsobilosť pána F., ktorá neskôr v ďalších rokoch nebola žiadnym spôsobom medicínsky ani právne riešená.

Nie žalobkyňa, ale žalovaní sa na úkor žalobkyne chceli bezdôvodne obohatiť a to dvojitým získaním kúpnej ceny. Išlo o kúpnu cenu od žalobkyne a od Ing. Rodáka. Využili tak domnelú duševnú poruchu pána F..

Súd na pojednávaní dňa 24.08.2021 návrh na vykonanie dôkazu, a to výsluch L. B., zamietol. Právny zástupca žalovaných považoval výsluch pána B. za nedôvodný z hľadiska príbuzenského vzťahu k žalobkyňi a preto, že osoba pána B. v konaní nikdy spomenutá nebola. Toto tvrdenie sa nezakladalo na pravde. Z výsluchu žalobkyne v zápisnici z pojednávania zo dňa 19.06.2015 sama žalobkyňa uviedla, že na notárskom úrade JUDr. Čabru bol osobne prítomný okrem nej, pána F. aj jej manžel, pán L. B.. Príbuzenský vzťah je irelevantný. Výsluch pána B. žalobkyňa považuje za dôležitý a navrhla ho aj v odvolacom konaní vykonať. Tento výsluch môže priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia.

K odvolaniu žalobkyňa pripojila doklad, že v čase pred uzatvorením kúpnej zmluvy s pánom F. bola vybraná vysoká finančná čiastka v hotovosti z účtu pána B. za účelom vyplatenia kúpnej ceny neb. K. F.. Preto žiadala, aby súd zaviazal žalovaných podľa rozsahu svojho dedičského podielu na dedičstve po poručiťovi, nebohom K. F., zaplatiť jej požadovanú sumu.

6. K odvolaniu zaujali písomné stanovisko žalovaní. Žalovaní uviedli, že žalobkyňa vo svojom odvolaní iba opakuje svoje tvrdenia z doterajšieho konania s tým, že právny úkon – kúpna zmluva vyhotovená riadne a transparentne so všetkými zákonom predpokladanými náležitosťami, uzatvorená pred zákonom stanovenou osobou, je dostatočným dôkazným prostriedkom v konaní. Už v minulosti odvolací súd konštatoval, že v rámci negatívnej dôkaznej teórie je povinnosťou žalobkyne, na ktorú prechádza dôkazné bremeno, preukázať, že k úhrade kúpnej ceny došlo. Žalobkyňa po vrátení veci na súd prvej inštancie neuniesla dôkazné bremeno, pričom prvoinštančný súd sa s tým vo svojom rozhodnutí vysporiadal. Žalovaní poukázali na skutočnosť, že o takej relatívne vysokej sume neexistoval účtovný doklad o prevzatí.

Bol to právny zástupca žalobkyne, ktorý vyhotovil kúpnu zmluvu medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaných, v ktorej pri všetkých vyhláseniach predávajúceho, ktorým bol právnym predchodca žalovaných v 1. až 4. rade, neb. K. F., opomenul vyhlásenie predávajúceho vo vzťahu k predkúpnemu právu ostatných spoluvlastníkov, keďže sa jednalo o predaj spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach. Žalobkyňa v konaní potvrdila svoju vedomosť o tejto skutočnosti, kde navyše uviedla, že s ďalším spoluvlastníkom mala negatívny vzťah, resp. spory. Žalobkyňa v čase podpisovania kúpnej zmluvy mala vedomosť o relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy.

Suma bola žalovanými v 1. až 4. rade vnímaná ako finančná poisťka žalobkyne. Žalobkyňa využila situáciu, že duševný stav predávajúceho (organická porucha osobnosti, ktorá spôsobovala poruchu krátkodobej pamäte) podstatným spôsobom obmedzovala jeho rozpoznávacie schopnosti v čase, kedy bola táto kúpna zmluva uzatvorená. To, že žalobkyňa považuje doložené lekárske správy za irelevantné, vnímajú žalovaní ako subjektívne tvrdenie žalobkyne v rámci prostriedkov jej procesného útoku. Okolnosť, že prvoinštančný súd zamietol návrh na výsluch L. B. spočíva v správnom vyhodnotení danej situácie vzhľadom na hospodárnosť konania a pri uplatnení zásady sudcovskej koncentrácie konania. V tomto kontexte treba zdôrazniť, že žalobkyňa návrh na vykonanie dôkazu predniesla až po vrátení veci odvolacím súdom. Ide o výsluch manžela žalobkyne, ktorý by účelovo potvrdzoval tvrdenia žalobkyne.

Žiadali, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu potvrdil ako vecne správny a priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

7. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, vo veci nariadil pojednávanie podľa

§ 385 CSP a zistil po tom, čo zopakoval a doplnil dokazovanie výsluchom svedka, manžela žalobkyne, že prvoinštančný súd skutkový stav nemal dostatočne zistený.

8. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

Substancovanie skutkových tvrdení a označovanie dôkazov je koncentrované do fázy prvoinštančného konania. V odvolacom konaní tento postup už nie je prípustný, len vo výnimočných situáciách za podmienky doplnenia či zopakovania dokazovania.

Odvolací súd z vykonaného dokazovania pred prvoinštančným súdom zistil, že tento vykonával dôkazy aj listinami, ktoré ako také samé o sebe nemôžu mať charakter dôkazného prostriedku, pretože ide o procesné rozhodnutia súdu v konaní o tejto veci (napr. uznesenie KS PO sp. zn. 7Co 125/2012, platobný rozkaz, uznesenie KS PO z čl. 64, a pod.).

Skutočnosti dôležité pre rozhodnutie tejto veci nezistil, keď odmietol vykonať výsluch svedkom žalobkyne pánom L. B., ktorý žiadala žalobkyňa vykonať na preukázanie svojich tvrdení, pretože na jej procesnej strane bola povinnosť preukázať odovzdanie sumy 9.095 eur právnenému predchodcovi žalovaných.

Z vykonaného dokazovania prvoinštančný súd ustálil skutkový stav tak, že tento nie je dostatočný na jeho zachovanie a použitie odvolacím súdom. Prvoinštančný súd nevyhodnotil dôkazy z hľadiska ich relevancie vo vzťahu k zisteným skutočnostiam, z hľadiska ich zákonnosti a pravdivosti. Už vôbec ich nehodnotil vo vzájomnej súvislosti a nezaoberal sa ich prípadným rozporom s inými dôkazmi.

Preto skutkové vady rozhodnutia prvoinštančného súdu odôvodnili postup odvolacieho súdu pri zopakovaní a doplnení dokazovania a ustálenia skutkového stavu.

9. Odvolací súd zopakoval dokazovanie v prejednávanej veci, a to čítaním listín, ktoré sa nachádzajú v prvoinštančnom spise a boli predložené stranami sporu, ďalej čítaním výsluchov strán sporu a oboznámením s obsahom prvoinštančného spisu Okresného súdu Poprad č.k. 11C/128/2011, a to najmä kúpnej zmluvy a výpovede K. F. a rozhodnutí v tejto veci. Dospel k záveru, že neb. K. F., právny predchodca žalovaných a žalobkyňa uzatvorili dňa 6.6.2011 kúpnu zmluvu, na základe ktorej právny predchodca žalovaných predal žalobkyňi svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach. Kúpna zmluva bola spísaná právnym zástupcom žalobkyne. Kúpna cena za podiely na nehnuteľnostiach bola 9.095 eur s tým, že podľa kúpnej zmluvy kupujúci zaplatil predávajúcemu kúpnu cenu za nehnuteľnosti v hotovosti v dohodnutej výške pri podpise tejto zmluvy. Podpisom tejto zmluvy predávajúci potvrdzuje uhradenie kúpnej ceny za nehnuteľnosti v hotovosti v dohodnutej výške kupujúcemu. Kúpna zmluva mala byť podľa vykonaného dokazovania podpísaná na notárskom úrade JUDr. Igora Čabru, notára v Poprade.

Dňa 6.6.2011 sa pred notársky úrad JUDr. Igora Čabru tak, ako to vyplýva z doplneného dokazovania, dostavili právny predchodca žalovaných K. F. a A. B. a jej manžel.

Odovzdanie finančných prostriedkov okrem žalobkyne, jej manžela a K. F. nikto z iných osôb nevidel. Na notárskom úrade zamestnanec poverený notárom vykonal osvedčenie pravosti podpisov, kde K. F. osvedčil pravosť svojho podpisu, resp. podpísal uzatvorenú kúpnopredajnú zmluvu. Pred podpisom tejto zmluvy odovzdanie finančných prostriedkov nepoprel ani K. F., ktorý v konaní, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11C/128/2011, ktoré inicioval podielový spoluvlastník nehnuteľnosti voči K. F. a žalobkyňi A. B. o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, potvrdil, že mu za pozemky bola zaplatená suma 650 eur. Úhradu sumy 650 eur nepoprel ani v odpore vo veci sp. zn. 14C/25/2013.

Konanie pred Okresným súdom Poprad sp. zn. 11C/128/2011 sa skončilo rozsudkom prvoinštančného súdu č.k. 11C/128/2011-50 zo dňa 16.2.2012, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 22.3.2012 s tým, že bolo určené, že kúpna zmluva, ktorou právny predchodca žalovaných previedol nehnuteľnosť na žalobkyňu, je neplatná.

V prejednávanej veci, v ktorej sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného, ktoré malo byť vo výške 9.095 eur, žalobkyňa tvrdila, že kúpna cena bola vyplatená priamo na notárskom úrade pri podpise zmluvy, pričom prítomný bol notár K. N., žalovaný (neb. K. F.) a manžel žalobkyne. Tvrdenia žalobkyne o mieste a účasti osôb pri vyplácaní kúpnej ceny nie sú totožné s tvrdením svedka p. L. B., ktorý bol vypočutý pred odvolacím súdom.

Žalobkyňa žiadala vypočuť svedka p. L. B. už v podaní zo dňa 6.7.2015 (čl. 86 súdneho spisu), hneď po prvom pojednávaní vo veci, keď bola vypočutá. V návrhu na výsluch svedka uviedla, že jeho účasť na pojednávaní zabezpečí. Žalobkyňa účasť svedka na žiadne z nasledujúcich pojednávaní nezabezpečila. Nestalo sa tak ani na ďalších nariadených pojednávaní pred prvoinštančným súdom. Svedok podľa právneho zástupcu žalobkyne (pojednávanie dňa 24.8.2021) sa mal vyjadriť k mimosúdny rokovaniam ohľadne uzatvorenia kúpnej zmluvy medzi právnym predchodcom žalovaných a žalobkyňou. Mal sa ďalej vyjadriť aj k forme úhrady kúpnej ceny. Prvoinštančný súd návrh na doplnenie dokazovania

výsluchom L. B. zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu však nevyplýva, prečo výsluch tohto svedka zamietol. Povinnosťou žalobkyne bolo uniesť dôkazné bremeno v súvislosti s odovzdaním kúpnej ceny a jej výšky právnomu predchodcovi žalovaných.

Vzhľadom na to, že odvolaciu súdu neboli známe dôvody zamietnutia vykonania tohto dôkazu a vzhľadom na to, že tento svedok mohol ozrejmiť okolnosti odovzdania kúpnej ceny, resp. výšky odovzdanej sumy právnomu predchodcovi žalovaných, odvolací súd vo veci nariadil pojednávanie a doplnenie dokazovania výsluchom uvedeného svedka.

Odvolací súd vypočul na nariadenom pojednávaní svedka p. L. B., ktorý potvrdil, že s právnym predchodcom žalovaných spolu s manželkou viedli rozhovory, pri ktorých bolo dohodnuté, že kúpnu cenu za jeho podiel vyplatia na účet právnomu predchodcovi žalovaných. Ten však žiadal, aby mu finančné prostriedky boli odovzdané v hotovosti. Kúpnu cenu mu osobne vyplácal svedok L. B. pred notárskou kanceláriou v Poprade, keď čakali pred kanceláriou notára. Kúpna cena 9.000 eur bola odovzdávaná v hotovosti v 500 eurových bankovkách a v stovkách. Na notárskom úrade následne overili podpisy na už vopred pripravenej kúpnej zmluve. Zmluvu vypracoval právny zástupca žalobkyne. Pri odovzdávaní kúpnej ceny pred notárskou kanceláriou bola len žalobkyňa a jej manžel a právny predchodca žalovaných.

Svedok k úhrade sumy 650 eur sa vyjadriť nevedel.

Pri porovnaní tvrdení žalobkyne a svedka, ktorý mal jej tvrdenia potvrdiť vyplýva, že tvrdenia žalobkyne ostali nepreukázané. Svedok nepotvrdil, že kúpna cena za podiely neb. K. F. bola odovzdávaná na notárskom úrade JUDr. Čabru v Poprade a ani to, že pri odovzdávaní kúpnej ceny bol prítomný notár JUDr. Igor Čabra. Svedok L. B. hovoril o kúpnej cene 9.000 eur a o tom, že táto mala byť odovzdávaná v bankovkách po 500 eur a 100 eur.

Odvolací súd ďalej konštatuje, že výpoveď svedka E. O. a P. K. L. nepotvrďuje žiadnu skutočnosť tvrdenú žalobkyňou súvisiacou s odovzdávaním kúpnej ceny neb. K. F., preto vo vzťahu k predmetu sporu v tejto veci nie sú významné.

10. Z obsahu spisového materiálu ďalej vyplýva, že v odpore, ktorý podával ešte právny predchodca žalovaných, žalovaný namietal úhradu kúpnej ceny vo výške 9.095 eur podľa kúpnoobdobnej zmluvy. Potvrdil, že skutočne mu bola odovzdaná po podpise kúpnej zmluvy suma 650 eur.

Odovzdanie sumy 650 eur žalobkyňa rozporovala tým, že bola právnomu predchodcovi žalovaných odovzdaná vyššia suma, než suma 650 eur, a to dohodnutá kúpna cena 9.095 eur.

Vo veci Okresného súdu Poprad sp. zn. 11C/128/2011 na pojednávaní dňa 16.2.2012 právny nástupca neb. K. F. potvrdil prijatie sumy 650 eur ako kúpnej ceny za predané pozemky v zmysle kúpnej zmluvy. Na tomto pojednávaní žalobkyňa (v tom čase v postavení žalovanej) tvrdila, že neb. K. F. bola vyplatená suma 9.095 eur. D. K. F. na pojednávaní uviedol, že za pozemky mu zaplatili 650 eur, nič viac, ktorú sumu mu dal (zrejme manžel žalobkyne) do rúk.

11. Na základe tohto zisteného a doplneného skutkového stavu odvolací súd vec právne posúdil takto:

12. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

13. Z vykonaného dokazovania a v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami je možné konštatovať, že žalobkyňa si voči právnomu predchodcovi žalovaných uplatnila nárok z bezdôvodného obohatenia plnením na základe neplatného právneho úkonu.

Kúpna zmluva medzi žalobkyňou a neb. K. F. bola rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 11C/128/2011-50 zo dňa 16.2.2012 vyhlásená za neplatnú. V tomto konaní súd sa nezaoberal tým, že na základe takejto neplatnej zmluvy sa plnilo, preto žalobkyňa podala žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia.

Žalobkyňa v žalobe tvrdila, že odovzdala neb. Žalovanému celú kúpnu cenu v zmysle zmluvy, sumu 9.095 eur, teda plnila podľa zmluvy, ktorá následne bola vyhlásená za neplatnú s následkami ex tunc.

Na to, aby sa žalobkyňa domohla vrátenia žalovanej sumy, musela uniesť dôkazné bremeno spočívajúce v tom, že skutočne právnomu predchodcovi žalovaných kúpnu cenu za pozemky vo výške 9.095 eur odovzdala.

Keďže nebohý K. F. žiadal poskytnúť plnenie v hotovosti, preukazovanie skutočného odovzdania tejto sumy bolo náročné.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami však bezdôvodné obohatenie neb. K. F. v sume 9.095 eur preukázané nebolo, a to ani po zopakovaní a doplnení dokazovania pred odvolacím súdom.

Bolo nesporné, že žalobkyňa, resp. jej manžel odovzdal neb. K. F. určitú finančnú čiastku pred podpisom zmluvy, ktorá však nebola preukázaná vo výške 9.095 eur. Počas konania v tejto veci (sp. zn. 14C/25/2013), ale aj v konaní o neplatnosť zmluvy (sp. zn. 11C/128/2011) neb. K. F. priznal prijaté plnenie 650 eur v hotovosti.

Bolo preto povinnosťou žalobkyne preukázať odovzdanie vyššej sumy (žalovanej sumy). V rámci odvolacieho konania odvolací súd vypočul svedka, manžela žalobkyne, ktorý mal osobne na odovzdávaní finančnej čiastky participovať, avšak jeho výpoveď tvrdenia žalobkyne nepotvrdila. Svedok odlišne interpretoval nielen okolnosti odovzdania kúpnej ceny, prítomnosť osôb, ale nevedel presne uviesť ani kúpnu sumu. Žiadne iné dôkazy na preukázanie odovzdania kúpnej ceny žalobkyňa nenavrhol. Podpísaná kúpna zmluva s textom o vyplatení kúpnej ceny nepostačuje na preukázanie reálneho odovzdania finančných prostriedkov.

14. Preto odvolací súd považoval nárok žalobkyne preukázaný čo do sumy 650 eur, ktorých prevzatie potvrdil sám neb. Žalovaný. Vo zvyšku žalobkyňa dôkazné bremeno neuniesla.

15. V odvolacom konaní žalobkyňa predložila listinu svedčiacu o výbere vyššej finančnej čiastky z účtu. Svedok p. L. B. tvrdil, že si doma pripravovali kúpnu cenu v hotovosti.

Na tento dôkaz odvolací súd už neprihliadol, pretože podľa § 366 CSP ide o tzv. novotu v odvolacom konaní. Nebol dôvod nepredložiť tento dôkaz pred prvoinštančným súdom, keďže reálne existoval. Okrem toho, doklad o výbere vyššej finančnej čiastky z účtu nesvedčí o tom, že suma 9.095 eur bola reálne odovzdaná neb. K. F..

16. Žalobkyňa pôvodne žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia podala proti K. F.. V priebehu prvoinštančného konania dňa XX.X.XXXX zomrel. Podľa Osvedčenia o dedičstve vydaného notárom – súdnych komisárom JUDr. Štefanom Siskovičom v Poprade pod sp. zn. 20D/11/2015, Dnot 164/2015 poručiteľ zanechal dedičov, a to manželku žalovanú v 1. rade a deti, žalovaní v 2., 3., 4. rade. Prvoinštančný súd po smrti žalovaného konal s jeho nástupcami, o čom dňa 2.5.2023 vydal uznesenie sp. zn. 14C/25/2013.

Keďže odvolací súd považoval nárok žalobkyne čiastočne dôvodný, čo do sumy 650 eur s prísl., bolo nutné sa s prechodom tohto dlhu na dedičov vysporiadať. Tento dlh nebol predmetom konania o dedičstve.

Podľa § 470 ods. 1 OZ, dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou.

Podľa § 470 ods. 2 OZ, ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiteľovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

Z Osvedčenia o dedičstve po poručiteľovi vyplýva, že všeobecná cena majetku poručiteľa je 45.729,14 eur; výška dlhov poručiteľa je 1.500 eur; čistá hodnota dedičstva je 44.229,14 eur.

Žalovaná v 1. rade nadobudla aktíva v hodnote 26.000 eur a prevzala pasíva v hodnote 1.500 eur, teda majetok v sume 24.500 eur, čo k čistej hodnote dedičstva je 55,4 %.

Potom z dlhu poručiteľa 650 eur zodpovedá vo výške 360,10 eura.

Majetok vo zvyšku v rozsahu 44,6 % k čistej hodnote dedičstva (v sume 19.729,14 eur) nadobudla žalovaná v 4. rade, avšak s povinnosťou z tohto majetku vyplatiť ostatných dedičov v podiele 1/4. Potom ak z dlhu poručiteľa žalovaná zodpovedá vo výške 289,90 eura (650 – 360,10) a pri povinnosti vyplatiť podiely všetkým dedičom zo zdedeného majetku v 1/4 -tine, potom aj dlh poručiteľa 289,90 eura v 1/4 – ine, t.j. v sume 72,47 eura prechádza na žalovanú v 1. rade, na žalovaných v 2. a 3. rade po 72,47 eura a žalovanej v 4. rade ostáva vo výške 72,47 eura.

Tak zodpovednosť za preukázaný dlh poručiteľa neb. K. F. žalovanej v 1. rade je 360,10 eura plus 72,47 eura, spolu 432,57 eur a u každého zo žalovaných v 2., 3. a 4. rade po 72,47 eura.

17. Odvolací súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť, pretože neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie, ani pre jeho zrušenie. Preto zaviazal žalovaných uhradiť žalobkyňi preukázanú výšku poskytnutých finančných prostriedkov v sume 650 eur

v závislosti od výšky zdedeného majetku po poručiteľovi žalovaných. Vo zvyšku zamietaný prvoinštančný výrok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. Pokiaľ sa týka odvolacích námietok žalobkyne, je potrebné uviesť, že v tomto štádiu konania nie je predmetom odvolacieho konania posudzovanie, či kúpna zmluva, na základe ktorej právny predchodca žalovaných mienil previesť svoj podiel na nehnuteľnostiach žalobkyne, je alebo nie je platná. Táto otázka právoplatne bola vyriešená v inom konaní, kde podieloví spoluvlastníci tento prevod napadol pre nedodržanie predkupného práva. V prejednávanej veci je predmetom konania vzhľadom na to, že nedošlo v pôvodnom konaní k rozhodnutiu o povinnosti vydať uhradenú kúpnu cenu žalobkyne, rozhodnutie o vydaní finančnej čiastky, ktorú mal právny predchodca žalovaných od žalobkyne obdržať. Predmetom preskúmania nie je ani duševný stav právneho predchodcu žalovaných v čase uzatvárania kúpnej zmluvy, ani okolnosti, ktoré viedli žalobkyňu k uzavretiu kúpnej zmluvy, predmetom skúmania je, či na strane žalovaného došlo z titulu neplatného právneho úkonu k bezdôvodnému navýšeniu jeho majetku, resp. aktív o kúpnu cenu.

19. Odvolací súd nezistil pochybenia zo strany prvoinštančného súdu, ktoré by spočívali v nesprávnom procesnom postupe, ktorým by prvoinštančný súd znemožnil žalobkyne, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký a skladá sa z viacerých zložiek, ako napríklad právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhopovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu predstavuje pochybenie súdu. Toto pochybenie súdu je v rámci odvolacieho prieskumu, vzhľadom na priebeh konania a vzhľadom na procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v nedostatočnom vysporiadaní sa so zamietnutým dôkazom v rozhodnutí prvoinštančného súdu, je zhojený tým, že odvolací súd takéto dokazovanie doplnil a vyhodnotil.

20. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že neboli vo veci vykonané dôkazy, ktoré je potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (odvolací súd konštatuje odvolací dôvod podľa § 365 písm. e/ CSP), tento dôkaz odvolací súd vykonal. Na margo je potrebné uviesť, že nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu nie je vada konania prvoinštančného súdu, pretože tento dôkaz nepotvrdil okolnosti, ktoré mienila súdu žalobkyňa preukázať, a to odovzdanie finančnej čiastky 9.095,- eur. Naopak žalobkyňa týmto dôkazom len potvrdila, že k odovzdaniu finančných prostriedkov došlo, avšak za iných okolností, než to sama uviedla. Navrhovaný dôkaz vykonal odvolací súd, aby neboli pochybnosti o tom, či tvrdené okolnosti odovzdania kúpnej ceny 9.095,- eur žalobkyňa súdu preukáže. Toto sa však nestalo, finančná čiastka preukázaná jednoznačne nebola.

21. Pokiaľ sa týka odvolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávne zistenom skutkovom stave prvoinštančným súdom, ide o odvolací dôvod vyplývajúci z § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, skutkový stav čiastočne bol zistený prvoinštančným súdom. Prvoinštančný súd opomenul vyhodnotiť dôkazy, ktoré spočívajú v tvrdení samotného právneho predchodcu žalovaných v inom konaní o prevzatí finančnej čiastky 650,- eur a to tvrdení jeho zástupcu v odporovom konaní o prevzatí takejto sumy od žalobkyne. Uvedené bolo odvolacím súdom napravené. Odvolací dôvod vykonania ďalších prípustných dôkazov vo forme prostriedkov procesnej obrany alebo procesného útoku, ktorý vyplýva z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. g/ CSP nebol preukázaný, naopak v tomto štádiu konania už nie sú prípustné žiadne nové a ďalšie prostriedky procesného útoku a obrany vzhľadom na koncentráciu konania.

22. Žalobkyňa v odvolaní namieta nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje stav, keď prvoinštančný súd na zistený skutkový stav neaplikoval príslušnú právnu normu alebo aplikoval nesprávnu právnu normu alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. Odvolací súd pri aplikácii právnej normy v súvislosti s bezdôvodným obohatením vec správne právne posúdil a k zmene právneho posúdenia nedošlo ani po zopakovaní a doplnení dokazovania odvolacím súdom.

23. Súd priznal žalobkyni aj uplatnený úrok z omeškania z tejto sumy podľa § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z. vo výške, ktorá zodpovedá úrokovej sadzbe vyplývajúcej z právneho predpisu. Moment omeškania súd určil od doručenia platobného rozkazu a určenia lehoty 15 dní na jeho úhradu, čo možno považovať za prvú výzvu neb. žalovanému (deň po uplynutí 15 dní na plnenie).

24. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 2 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP. Úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 85,71 %. V tomto rozsahu žalovaní boli voči žalobkyni úspešní. Žalobkyňa bola úspešná v rozsahu 650 eur, čo predstavuje 7,146 %. Žalovaní boli úspešní v rozsahu 8.445 eur, čo predstavuje 92,854 %. Rozdiel v prospech žalovaných je 85,71 %. O výške náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).